

Hugleiðingar um eina vitjan hjá Ova Joensen, sála í Nólsoy:

Royshnisverk og menniskjansligt virði

Foto: Kalmur

Tvær veðurbardar knýttar hendur verða raktar fram móti mær. Aftanfyrri sæst barnsliga, smilandi eygnabráið, sum vil gleða meg við eini gávu. Tað er Ove Joensen úr Nólsoy, sum spyr, hvørja hond eg velji?

Í einum evarskaliga litlum sekundi hugsi eg: — Bara hann ikki gevur mær onkra virðismiklan lut, sum eg ikki kann taka imóti.

Eg velji, og Ove heldur síðani hendurnar aftur um bak, blandar væl og virðisliga, og rættir síðan annan nevan fram móti mær, við lóttum, sum fjaldi hann ein gimstein í hondini.

Nú skal eg blunda, meðan hann leggur gávuna í hond mína, samstundis sum hann biður meg ikki hyggja fyrr enn hann sigur til.

Eg so geri.

Tveir lutir merki eg í lógvanum, og tá eg fái boð um at hyggja, liggja tveir skeljasteinar í alskyns litum í hond míni. Teir eru so vakrir, at eg beinanvegin hugsi, at hesar kann eg fáa gjørt til eitthvørt prýði sum minni um hesa skemtligu løtu saman við Ova í barnaheimi hansara í Nólsoy.

Seinni gjørdi eg av, at skeljasteinarir als ikki skuldu nýtast til prýði, tí eg fór ongantið at duga í orðum at siga frá lóttuni, tá eg hátíðarliga fekk handað tveir skeljasteinar, sum vóru teir virðismiklastu gimsteinarnir í verðini. Ove hevði í síni tíð heintað skeljasteinarar á Fitjioyggjunum, har hann búði eitt tíðarskeið.

Skeljasteinarir fingi síðan eitt fast pláss í goymslu mínari, har teir frameftir fara at liggja. Av og á havi eg tikið teir fram, hugt at teimum og hugsað um Ova. Tað fari eg frameftir at gera, nú Ove Joensen ikki er millum okkum meir.

Tá eg hoyrði sorgarboðini um Ova, leitaði hugur mín beinanvegin til Nólsoyar og barnaheimið hjá honum, har missurin seinastu árin hevur verið so stórur. Mamma Ova, Olevina, var stavnhalddið hjá soninum, sum heilar triggjar ferðir legði út á hav at rógva til Danmarkar. Eg hugsaði um mammuna, sum stillisliga segði mær frá, hvussu bangin og ótrygg hon hevði verið um sonin á hesum ferðum. Nú rann fram fyrri meg, at hon ongantið aftur

vera ótrygg um Ova, og hvussu nógv hesin trygg-leikin kostaði eini mammu.

Harnæst leitaði hugur mín aftur til tær mongu ferðirnar, tá eg sum blaðfólk hevði hitt og skrivað um løgna nólsoyingin, sum var so lættur at koma á tal við.

Ikki allar royndir hansara eydnaðust, og mangan var hann fyrri bakcasti, men tó so — hann megnaði kortini at gera dreymin til veruleika — tann stóra avbjóðingin, sum hann persónliga hevði sett sær fyrri at vinna á.

Tí er tað bert so náttúrligt fyrri meg, nú at skriva tí seinastu greinina um Ova Joensen. Eg veit, at honum hevði dámt tað væl.

Tá alt hóvastakið var av, ta ferðina, tá Ove kom heim aftur úr Danmark, setti eg mær fyrri at gera samrøðu við hann. Tað var tó eingin løtt uppgáva at fáa Ova á tal gjøgnum telefonina, sum ljóðaði upptikin, hvørja ferð tú lyfti horninum á.

Einastu ráðini vóru at fara til Nólsoyar, men fyrst var at ringja ymsa staðni til bygðarfólk í Nólsoy at spyrja, um tey

høvdu sæð Ova har úti, um hann var í bygðini o.s.fr.

— Jú, hann var heima, vistu tey at siga.

Síðan oman á strandfarabátin at fregnast, um teir høvdu fraktað kenda nólsoyingin til Havnar henda dagin. Nei, Ove var heima. Teir bóðu meg bara koma við. Eg so gjørdi, og rætt var. Ove var heima og vit prátaðu allan seinnapartin, til strandfarabáturin um kvöldið fraktaði meg aftur til Havnar.

Hetta var ein av teimum døgnum, tá tokan lá stillislig oman yvir bygðini og regnið bert hoyrdist so hugnaligt inn gjøgnum køksvindeygjað, har vit sátu og prátaðu um alt millum himmal og jørð — tó mest um tað, sum seinni skuldi bliva til eina grein í Sosialinum.

Ove var tíðindafróður maður, og dugdi so ómetalliga væl at siga frá. Tað veit alt Føroya fólk, sum hevur fylgt við, tá hann hevur verið at hoyra í Útvarpi og aðrastaðni.

Hann var opinskáraður, sum slikt fólk ofta eru, ið hava leitað langt burtur úr heimlandinum og hava upplivað so nógv, sum

Ove hevði. Hann var eisini skemtingarsamur, tí hann segði alt, sum kom fram í huga hansara, og gjørdi seg ongantið til hátíðarligan høvuðspersón, sum visti og dugdi alt. Kortini varnaðist ein beinanvegin, at hóast hann var opin-skáraður, so leyp hann ongantið framav. Hann visti, hvussu langt hann vildi fara fyrri at neka forvitni mitt, og hóast eg royndi at eggja honum til at siga meir, so var hann treiskur. Innast inni var Ove smáein og vildi ikki greiða frá, hvørjar framtíðarvónir hann setti sær, eftir stóra royshnisverkið, hann hevði fram.

Nú kunnu vit siga so nógv um at Ove Joensen hevur lagt árarnar inn, hevur roð seinasta róðurin, og hvat vit annars nýta av myndberingum, tá deyðin vitjar á so óhóskandi hátt, sum tað altíð kennist, tá ungfolk og fólk í besta aldri verða skrykt burtur. Viðvíkandi Ova, so er myndaberingin kanska ikki skeiv, tó at tað altíð er torført at skilja.

Sum smágenta hoyrði eg ofta, tá tey vaksnu tósaðu saman, um fyribrigdi, at ein maður hevði lagt ov

nógv fyrri, hevði sprongt seg sjálvan, ella spent bogan ov hart, o.s.fr. Hetta var í eftirkrigsárunum, tá talan ofta var um sjómenn, sum høvdu verið fyrri ógvusligum hendingum.

Kanska legði Ove so nógv fyrri í livsverki sínum, at rivur komu í livsboga hansara. Kanska hevði hann megnað at fingið hesar rivur at vaksa saman aftur, um liv var honum lagað og hann hevði fingið seinna helvt av livsskeiði sínum á foldum, áðrenn deyðin náttúrliga kom til hansara.

Slikir spurningar verða ongantið svaraðir, tá deyðin óvantað setir inn og kvettir livstráðin, og tað noyðast øll menniskju at góðtaka.

Eftir eru minnini, og eg farið ongantið at gloyma lóttuna í barnaheiminum hjá Ova, tá hann rætti mær skeljasteinarar, sum eingin visti skuldi bliva eitt virðismikið minni um ein persón, sum ikki er meira.

Dagmy Joensen